

Iz gornje Radgone. (Toča). Kakor na so-sednem Nemškem, udeležuje se tudi tukaj — hvala Bogu — na tisoče in tisoče vernega ljudstva jubilejskih procesij. „Da, živi še v narodu vera, živi še katoliško čutenje in prepričanje“, — djāl sem gledaje neštevilne množice, združene v goreči molitvi. — Na polji pšenica, in v vinogradu ljuba rozga še precej obeta. Žalibog, da se prikaže včasih že tudi toča. Pri Kapeli je te dni mnogo kvara storila.

Od Sotle. (Nekaj za poslance). Nič druga, kakor sam tat. Sedaj so zares žalostni časi za kmeta. Celo leto se poti, da bi si kaj pridelal, potem pa pride tat pa mu v eni noči odnese. Tako se je zgodilo J. Kitaku. Vzeli so mu ves špeh, meso in žito. Jakob-u Gobcu so ukradli kastruna, za hlevom odrli kožo in njo tako zrezali, da ni za nobeno rabo; meso pa so odnesli. Podlipniku so vola ukradli. Koresu so v klet strli in vino odnesli; in takih litanij bi lahko več naštel, kakor je svetnikov v pratiki zaznamovanih. Ljudje si glave belijo, ter pravijo: za božjo voljo v poprejšnjih časih ni bilo tako.

Sedaj pravijo postopači: naj kmet le sam dela; kedar bo kaj pridelal, pa mu vzamemo. Vsaj smo svobodni. Po dnevu se potikamo, kakor se moremo; po noči pa hajd na oglarijo, kder se marsikaj zavoha. Ako se prilika ponudi, pa vzamemo seboj. Na desni strani Sotle je eden, koji je iz kajhe prišedši rekel: „tatvine nikoli ne pustim. V kajhi mi je boljše bilo, kakor doma, zaslužil sem v kratkih tednih 15 fl., katere sem za likov v Rogatei zapil“. Tedaj vidite gg. državni poslanci in c. k. sodniki, da s samo kajho se ne bode število tatov zmanjšalo.

Ignac Mikuš,
kmet.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenci in Hrvati se začenjajo čedalje bolj sprijazniti. Ne davno bili so slovenski pevci v Sisku na Hrvatskem častno sprejeti. Sedaj pa se sliši, da bodo hrvatska pevska društva obiskala Slovence v Ljubljani in na krasnem bleškem jezeru. To je lepo! Brat se naj z bratom družī zoper vzajemne sovražnike. — Ustavaški minister Banhans dobi celo ministersko plačo za penzijo in ne samo 4000 fl. — Svitli cesar so za potovanje v Dalmacijo morali potrošiti više 400.000 fl. Zato so odrekli prošnikom iz Bukovine, ki so prišli prosit, da bi njih obiskali. Tudi potovanje na Gališko so odložili. V Trstu prebiva 10.000 Slovencev, okolica pa je vsa slovenska in vendar so laški mestni očetje zavrgli prošnjo društva: Edinost, ki je prosilo, naj se Slovincem dopisuje slovenski. Lah, Nemec i Madžar ostanejo nam vselej neprijatelji. Na Ogerskem se pripravljajo na volitve. Stari Déak ni hotel sprejeti nobene ponudbe; Gyczy

pa le na silne prošnje njegovih volilcev v Komornu. Tudi Slovaki se pripravljajo na vso moč.

Hrvatski sabor je po vihnem zasedanju končan in razpuščen. Sicer je večina saborska bila vrlo narodna ali pred Madžari prebojazljiva in zato je zavrgla velevažni predlog dr. Makanca, naj bi se cesar poprosil, da se zopet začnejo pravne gledé zedinjenja Hrvatske z Dalmacijo. Vendar kar letos ni obveljalo, bo pa drugokrat. Kajti kakor dr. Makanec, tako sodi vsak misleč Hrvat. Hudo je razdražilo Hrvate tudi to, da hočejo Madžari zagrebački nadškofiji vzeti Medžimurje, da ga pritaknejo madžarski Vesprimski škofiji in ga popolnem pomadžarijo. Sploh Hrvati in Madžari se bodo do budega sprli.

Vnanje države. Nemci se hudo jezijo, da niso smeli s Francozi vojske začeti, ker sta Rus in Anglež ugovarjala. Bismark je pre od cesarja si izprosil in dobil odpust. Poprej pa še je našega ministra Andrassyja pohvalil, ker ga je ta edini zoper Rusa in Angleža podpiral. To se nam zdi jako nespametno in za Avstrijo sramotno. Kajti Prus je sedaj nam to, kar nam je nekda bil — Turk, najnevarniši sovražnik. — Lah bi so sicer cerkveno premoženje vse pobrali pa vse zapravili. Skoro vsi milijoni so zlezli v žepe juda Rothschilda. Severna Amerika ne trpi več, da bi avstrijski tati, goljufi in hudodelniki ondi našli zavetja. Vsakega bodo prejeli in nam nazaj poslali. V južni Ameriki v državi: Nova granada je strahovit zemljin potres zrušil 5 mest; 16.000 ljudi je usmrtil.

Za poduk in kratek čas.

Slovenka piše iz Amerike.

Ob času stavljenja južne železnice prišla sta iz Českega 2 uboga delavca, mož in žena v Slivnico pri Mariboru. Imela sta 2 deklici seboj, koji sta pri 2 rodbinama v Slivnici zapustila v odreji ter odpotovala na Česko in potem črez morje v daljno Severno Ameriko. Tukaj v mestu Allegheni v deželi Pensilvaniji še sedaj stanujeta, više 20 let, kot naselnika in posestnika. Zapuščeni deklici ste pa v Slivnici kot Slovenki dorastli v zala in pridna dekleta. Pred 3 leti ste se podali k svojim starišem v Ameriko. Starejša, Marija Houdek po imenu, je te dni mično pismo pisala iz Amerike, iz katerega nam je dovoljeno sledeče posneti:

Amerika, kolikor sem nje že videla, je Evropi zelo podobna. Ima lepe ravnine in visoke bregove pa tudi še veliko pustih krajev in prazne zemlje. Kajti ljudi je še premalo za obdelovanje te obširne zemlje. Dve tretjini Evropecev bi se lahko tukaj naselili. V pustih krajih je še veliko zverine. Prebivalci prebivajo večidel po mestih.

Tukaj v Pensilvaniji je poleti večja vročina, kakor na Stajerskem, zima pa je veliko bolj huda.

Pogosto nam klepečejo okna od močnih vetrov. Snega, kar sem tukaj, ni padlo čez 2" na visoko. Bolj proti severu pa pade veliko snega in je prav trda zima. V bolj južnih deželah pa, kakor slišim, ni nobenega snega in nobene prave zime. Zato rastejo smokve, pomeranče in drug južen sadež. Vročina je ondi toliko, da njo le tamo rojeni zamorejo prenašati. Tukaj v Pensilvaniji smo imeli lani lepo spomlad in prav rodovitno poletje. Sadja je bilo prav obilo vsake vrste, le sliv ne. Zemlja je rodovitna, vse rado raste. Lansko leto nam je vsega toliko prirastlo, da smo se čudili. Najbolj sejejo pšenico. Rži sejejo malo, ker rženega kruha nihče jesti neče. Imajo pšeničnega dosti in še tega včasih na ceste in na ulice mečejo. Večkrat sem si oči zatisnila, da tega videla nebi. Bojim se, da nas nebi ljubi Bog zavolj tolike prevzetnosti kaznil in kruha prikrajšal. Vinograde tudi imajo tukajšnji posestniki. Kako da njih obdelujejo, tega prav ne vem. Mislim pa, da njih ne obrezujejo, ker je trsovje povsod silno visoke rasti. Kolja ne rabijo. Marveč trs vežejo k latam, ki so soham pribite. Grozdje je večidel črno in takega okusa, kakor ga ima pri vas „Izabela“. Vina ne delajo veliko, ker večidel grozdje na prodajo v mesto odpeljujejo. Vino je zato pri nas precej drago. Polič ameriškega velja 50 kr., evropskega pa 70 kr. V mestih se popije največ pive. Tudi jaz si nje včasih kupim za 5 kr. Kedar sem dobre volje, tedaj popevam štajerske, slovenske mile pesni; vendar le, kedar vse s sestro sami, ker se nama drugače Amerikanci smeji, ki slovenski ne umejo. Ob taki priliki se spominjam žlahne kaplice štajerskega vina in zmislim na tisti veliki sod v cerkveni kleti na Svetih gorah pri Šentpetru, iz katerega pobožni romar dobiva blage kaplice in novih moči za vrnitev na dom.

Ljudje živijo tukaj navadno od kafeta, pšenice in mesa. Mi pa, ki hodimo v fabrike in fužine delat, imamo zjutraj kupico kave in še le na večer obedvamo. Fabrik je tukaj veliko. Naučila sem se tkati. Tkem na 5 stolih ali mašinah in zaslužim na dan 40—70—80 kr. Moški pa imajo lepe zaslužke, po 10 do 18 tolarjev, to je 20—37 fl. na teden. (Konec prih.)

Valentin Orožen, slovenski pesnik. (Konec.)

Leta 1873 je začel slabeti in podal se je v pokoj na Okonino. Mrtvud mu je vedno pretil.

Po naključbi sem imel priliko v pretečenem letu s preblagim pesnikom v Topolških toplicah pod zeleno-košato lipo, ktera je ravno krasen duh razprostirala, se pogovarjati. — Bil sem takrat po vojaško napravljen — kot „podčastnik“ — Šaljivi rajni gospod me je za „oberlajtnanta“ zmerjal. Smejali smo se vsi navzoči mnogim šaljivkam mirno povedanim — in v slovenski senci kozarce si natakajé, smo obrano — glasno zakrožili: „Kje so moje rožice“. — Č. g. Orožen je od kraja nam krepko dostavljaj; a pri kitici:

„Kje je moja utica,
Utica zelena,
Kje je hladna senčica?
Z lipice spletena? —
Hud vihar podrl je njo;
Oh zelena več ne bo. —

je postalo poprej radostno oko tužno — razvedreno lice se je stemnilo — in trepavnice so iz bistrosivih očí odrinile vročo solzo, ktera mu je kanila nježno pred sabo držečo roko. — Ginjenost starčka je tudi nas ginila v krogu stoječe, da smo kitico:

„Kje je tista deklica,
V vrtu je sedela,
Lepa, kakor rožica,
Pesnice je pela?
Hitro, hitro mine čas,
Mine tudi lep obraz.“ —

pianissimo-tužno končali, kakor se nam bi bilo dozdevalo, da bode

„Kje je fantič zdaj vesel,
Ki je to prepeval?
— — — — —

domači slavček skoro zapustil zelen log, v kojem je s svojimi prijatelji vbiral sladke, globoko v srce segajoče glasove, da so odmevali od vseh slovenskih pokrajin. —

In v resnici! — Ne dolgo potem sem poizvedel, da je sivega starčka zadel smrten udarec. — Leto in dan je voljno prenašal to žalostno stanje — dokler ga Božja previdnost v boljšo bodočnost ne pokliče. — Slovesen pogreb je bil na dan nebohoda Gospodovega. Spremljalo je ranjkega mnogo ljudi na zadnjem potu do tihe gomile. — Govor, kojega so č. g. dekan Gornjegradski rajnemu za slovo v krasni slovenščini govorili, je ganil navzoče do solz — omenjajoč med drugim blizo tako-le:

„Vsakemu mrtvemu se stavlja na gomilo križec ali kak spominek; — ali se pa bode našemu prijatelju kak križec postavil, tega ne vem. — Zagotavljam pa in dobro vem, da železo zjavi, kamen se razruši; — vendar pa bode na gomili rajnega ostal spominek nestrohljiv, neminljiv, dokler se le bo glasila kaka slovenska beseda v predragi, mili naši domovini.“

Spavaj tedaj preblagi, neumrljivi, milosrčni pevec mirno v tmuni groba; sanjaj pod prstjo stvarjenja rajski mir, ker si nam tako lepo vsem ostalim zemljanom zagotovil, da — „Vse mine.“ Počivaj v miru! I. Cizelj, nadučitelj.

Razne stvari.

(Kat. polit. društvo) pri sv. Jurji na Šavnici obhaja v nedeljo 20. jun. svoj zbor. Vabi ude na udeleženje Odbor.

(Dr. Razlag) je postal oskrbnik na breški grajšini grofa Attemsa. Pravijo, da bo političnemu življenju slovo dal.

(Drevesa ubila) so 60letnega Jan. Kolarja, posestnika pri sv. Janži na Cajhenbergu pri Mahrenbergu, kedar je kolje delal.